

Gülxani Pənah çoxcəhətli yaradıcılığı ilə həmişə ədəbi mühitin mərkəzindədir. Həm ədəbi-elmi, həm bədii-publisistik əsərləri cəmiyyətin istər tarixinin, istərsə də müasir dövrünün qaranlıq tərəflərinə işıq salır. Əsərlərində ciddi sosial problemləri qabardır, çevik düşüncəsi ilə bir çox hallarda ədəbi mühiti istiqamətləndirir. Onun "Anar - 80... şəxsiyyətin tarixi" kitabı yenidən nəşr olunub. Tərtibçi-müəllif hüququ ilə hazırladığı kitaba Gülxani Pənah dövrümüzün tanınmış elm və sənət adamlarının Azərbaycan ziyalılığının meyarı olmaq haqqını qazanmış böyük sənətkarımız Anar haqqında xatirə-düşüncələrini toplamışdır. Anarın yaradıcılığını kifayət qədər öyrənmiş tərtibçi-müəllif kitaba həm də dəyərli bir "Ön söz" yazmışdır (qəzetimizin bu sayında oxucular həmin "Ön söz"lə tanış ola bilər). Kitab bu günlərdə AMEA-nın elmi kitabxanasının böyük salonunda təqdim olundu. Tədbiri akademik İsa Həbibbəyli aparırdı. Anar həm şəxsiyyəti, həm də yaradıcılığı etibarilə bütövlüyük, kamilliyyətin rəmzinə çevrilib. Təqdim olunan kitab Azərbaycan cəmiyyətinin Anara münasibəti kimi də qavranıla bilər. Məhz Gülxani Pənahın belə bir kitabı hazırlamağa haqqı varmı? Düşünürəm ki, bu suala Gülxani Pənahın zəngin həyat və yaradıcılıq yolu aydın cavab verə bilər.

Əli Rza XƏLƏFLİ

MƏNƏVİ HAQQIN TƏSDİQİ

Şükürova Gülxani (Pənah) Vaqif qızı şair, ədəbiyyatşünas, publisist, 1996-cı ildən Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür. 1958-ci ilin iyul ayının 1-də Oğuz rayonun Kərimli kəndində qulluqçu ailəsində anadan olmuşdur. Oğuz rayonunun Kərimli kənd orta məktəbini bitirdikdən sonra. Bakı Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsinə daxil olmuş, fərqlənmə ilə oranı bitirmişdir (1979-1985).

1974-cü ildən mətbuatda şeir, hekayə, poema və elmipublisistik yazılarla çıxış edir. Şeirləri müxtəlif illərdə çap olunmuş almanaxlara daxil edilmişdir.

Qırxdan çox bədii, elmi, tənqidi, publisistik kitabların müəllifidir. "Göydən ulduzları gözlə dərərdik" (1996), "Yurd yangısı" (1998), "Oğuz şəhidləri, itkiləri" (2000), "Bura Vətəndir" (2001), «Qarabağ dərdi» (2006), «Dədə Şəmşir haray» (2006), "Killer" (2009), "Fələk belə qismət yazmaz, Xocalı" (2012), "Bizim sərhədcilər" (2011), "Ümidinə qəm çilənənlər" (2013), "Tanrının unudduğu xocalılar" (2014), "Torpaq sənin, Vətən sənin..." (2015), "Bu Vətən dünyanın şah əsəriymiş" (2014), "Kəndim mənim-Anayurdum mənim" (2014) və s. kitablarında toplanan milli vətənpərvərlik ruhunda yazdığı şeirlər, poemalar, hekayələr və dram əsərləri onun istedadlı qələm sahibi olduğunu göstərir.

Gülxani Pənah Bakı Dövlət Universitetinin aspiranturasını bitirmiş və «İlyas Əfəndiyevin yaradıcılığında folklor motivləri» mövzusunda nami-zədlük dissertasiyasını, "Klassik Azərbaycan ədəbiyyatının elmi-nəzəri, tarixi problemlərinin kompleks tədqiqi" mövzusunda doktorluq işi yazmışdır.

XVIII əsrin sonu XX əsrin əvvəllərində yaşayıb-yaratmış Mücrim Kərim Vardaninin həyat və yaradıcılığını ilk dəfə geniş şəkildə o tədqiq etmiş və «Mücrim Kərim Vardaninin həyat və yaradıcılığı» monoqrafiyasını yazmışdır.

Eyni zamanda o, folklorşünaslıq və ədəbiyyatşünaslıq sahəsində bir sıra elmi monoqrafiyaların müəllifidir. «Sənətkar və poeziya» (1998), «Fikrət Qocanın yaradıcılıq yolu» (2006), «Yazıçı və folklor» (2007), «Alim, vətəndaş E. Əlibəyadə-80» (2005), «Fikrət Sadığın poetikası» (2007),

«Tədqiqatçı alim, folklorşünas Rüstəm Rüstəmzadə» (2007), "Mir Cəlalin elmi-nəzəri görüşləri" (2009), «Sənətkar və zaman» (2011), "Azərbaycan ədəbiyyatında detektiv janrı" (2013), «Saz-söz ustadları» (2014), "Söhrab Tahir AnarAzərin lirikası" (2014) və s. elmi monoqrafiyaları nəşr olunmuşdur.

Bir sıra folklorşünasların elmi-ədəbi fəaliyyətini araşdırmış, üzə çıxarmışdır.

«El ədəbiyyatına dair araşdırmalar» (2006), «Xalq ədəbiyyatının tədqiqinə dair» (2007) kitabları tərtib etmiş, geniş ön söz yazmış və nəşr etdirmişdir.

Ədəbiyyatşünaslıq və ədəbi tənqid sahəsində çoxlu sayda məqalələri müxtəlif qəzet və jurnallarda dərc edilmişdir. «Ədəbi mühit və müasirlərimiz» II cildlik kitabları vardır. "Xocalı, ay Xocalı", "El bir olsa...", "Sınaq" dram

əsərləri tarixi mövzuda yazılmış dəyərli əsərlərdir. Gülxani Pənah respublikanın ictimai həyatında yaxından iştirak edir, respublika Ziyalı Qadınlar Birliyinin idarə heyətinin üzvü olmuş, Müstəqil Azərbaycan Respublikası ilk qadınlar qurultayına, Yazıçılar Birliyinin qurultaylarına, Müəllimlər qurultaylarına nümayəndə seçilmişdir. Bir çox elmi simpoziumların, konfransların iştirakçısıdır.

Təhsilin müasir problemləri ilə bağlı metodik məqalələrlə, bədii-publisistik yazılarla mətbuatda tez-tez çıxış edir. Respublikada "Təhsilin humanistləşdirilməsi ili", "Təhsildə keyfiyyət ili" çərçivəsində keçirilən "Pedaqoji mühazirələr"də fəal iştirak etdiyinə, təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi ilə bağlı bir sıra əhəmiyyətli ideya və təkliflər irəli sürdüyünə, müasir təlim metodlarının təcrübədə tətbiqinə, bu baxımdan elmi-nəzəri və praktik əhəmiyyətli məruzələrinə və fəaliyyətində görə Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin Birinci dərəcəli Diplomuna, Bakı şəhər Baş Təhsil İdarəsinin Diplomuna və bir sıra Fəxri fərmanlara layiq görülmüşdür.

Çoxcəhətli yaradıcılığına görə o, «Qızıl qələm», «Rəsul Rza», «Cəlaləddin Rumi» mükafatlarına, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin, Sərhəd Qoşunları Komandanlığının və s. fəxri fərmanlarına, birinci dərəcəli diplomlarına layiq görülmüşdür. 2017-ci ildə bədii yaradıcılıq və elmi araşdırmalar sahəsində uğurlarına görə Beynəlxalq Mahmud Kaşqarlı medalına, 2019-cu ildə İsmayıl Şıxlı adına mükafata layiq görülmüşdür.

Əsərləri ölkə daxilində, türk, rus, fars, ingilis, alman və s. dillərində nəşr olunub.

Respublikanın ictimai-siyasi, mədəni həyatında yaxından iştirak edir. Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin Qadınlar Şurasının sədridir. 2004-cü ildən «İskit» Beynəlxalq İctimai Birliyinin prezidenti, «İskit» jurnalının baş redaktorudur.